

Zámek Děčín chystá výstavu pivních lahví

Kdokoliv měl někdy ruce starou pivní láhev ví, že v minulosti bývaly mnohem pestřejší než dnešní unifikované výrobky. Počátkem 20. století kolovaly v nespočetných variantách. Ty se od sebe navzájem lišily v mnoha směrech – samozřejmě podle výrobců, kterých bylo před 1. světovou válkou mnohem více než dnes, dále podle druhů piva, které se do nich stáčelo, také podle označení či způsobu uzávěru. Řada lahví nesla například působivé reliéfní označení výrobce, například ve formě šlechtických erbů.

Pivní láhev ovšem není zajímavá jen sama o sobě, vypráví celou řadu příběhů. Je dokladem někdejší rozmanitosti regionálních pivovarů, do její historie se promítají také hospodářské dějiny. Průmyslový rozvoj a nové technologie ovlivnily jak samotné vaření piva, tak i výrobu lahví či jejich uzávěrány. V Čechách mělo zavedení pivních lahví velké zpoždění například za Anglií, neboť zdejší pivo mnohem více pěnilo a lahve se proto trhaly. Běžným postupem, jak zpomalit proces tvorby CO₂ v lahvích byl zakopat je do hlíny či písku. Zavedení také všemožně bránili majitelé výčepů, neboť se obávali o svůj byznys. Vzhledem k tomu, že byli dobře organizovaní, povedlo se jim dosáhnout řady významných omezení. Přesto v poslední třetině 19. století došlo i v českých zemích k masovému rozšíření lahví. Samotné pivovary ovšem přistupovaly k prodeji svých produktů do lahví jen neochotně. Zejména v průmyslových oblastech, kde bylo běžné pít pivo během pracovní doby, proto vznikla živnost stáčečů, kteří zajišťovali stáčení piva ze sudů do lahví a většinou i jejich distribuci až přímo k zákazníkovi. Vzhledem k vysoké konkurenci nebylo možné vybírat zálohy a proto stáčeči sháněli prázdné lahve doslova kde se dalo, jen aby nemuseli kupovat nové. Na několika místech dokonce vznikly i směnárny lahví, aby se zajistilo že piva jednoho pivovaru nebudou prodávána v lahvích jiného výrobce.

V posledních letech se pivní lahve staly předmětem čilého sběratelského zájmu. Zatím ovšem chybí kvalitní a zejména systematické informace o jejich historii, typologii, označení či druzích uzávěrů. Tento nedostatek by měla alespoň částečně napravit připravovaná výstava pivních lahví na děčínském zámku. Návštěvníci si na ní budou moci prohlédnout základní typologie lahví, dozví se, jak se lišily lahve na porter od těch na ale či ležák. Velká pozornost bude věnována také způsobu, jakým se lahve vyráběly ve velkých průmyslových sklárnách až do nástupu Owensova stroje. Poslední místnost expozice bude věnována fenoménu stáčení. Vystaveno bude kompletní vybavení stáčečích dílny.

Výstava pivních lahví na děčínském zámku bude zahájena 16. listopadu 2017.